

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Haga privind acordurile de alegere a forului, încheiată la 30 iunie 2005

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică)	Conținutul obiecției/ propuneri (recomandări)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (aviz nr. 13/2-1711 din 13.06.2023)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (aviz nr. DI/1/391-6599 din 09.06.2023)	<p>Cu referire la textul Convenției.</p> <p>Având în vedere că în prezent autoritățile din Republica Moldova nu exercită controlul efectiv asupra teritoriului din stânga Nistrului, inclusiv nu recunoaște instanțele constituite în regiune, dar care constituie domeniul de aplicare a tratatului propus spre aderare, MAEIE consideră oportun consultarea poziției Biroului Politici de Reintegrare.</p> <p>Cu referire la Argumentarea oportunității.</p> <p>Capitolul „Descrierea tratatului”, secțiunea „Informații privind conținutul tratatului” se va completa cu informații privind termenul de valabilitate a Convenției.</p> <p>Capitolul „Analiza de impact”, secțiunea „Aspectul normativ” se va completa cu informații privind existența sau inexistența actelor normative interne care necesită a fi aduse în concordanță cu prevederile tratatului.</p> <p>De asemenea, secțiunea „Aspectul temporar”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Setul de acte a fost remis spre avizare inclusiv Biroului Politici de Reintegrare.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Dispozițiile Convenției nu stipulează în mod expres termenul de valabilitate a acesteia. Prin prisma acestui fapt, deducem că respectivul instrument internațional a fost încheiat pentru o perioadă nedeterminată.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>urmează a fi revizuită prin prisma art. 31 alin. (2) lit. a) din Convenție și completată în modul corespunzător cu toate modalitățile posibile de intrare în vigoare.</p> <p>De asemenea, se va completa și cu informații privind procedura internă prin care Republica Moldova va deveni parte la Convenție.</p> <p>Capitolul „Analiza oportunității aderării” se va completa suplimentar cu informații privind necesitatea și modalitatea îndeplinirii procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a Convenției pentru Republica Moldova, oportunitatea formulării, scopul și conținutul rezervelor sau declarațiilor la tratatul vizat, existența unor eventuale rezerve ale altor părți la tratat care ar putea afecta aplicarea acestuia cât și îndeplinirea procedurilor interne de către cealaltă parte/celelalte părți.</p> <p>Urmare a definitivării setului de documente necesare aderării Acordului vizat, în conformitate cu art.24 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, acesta va fi prezentat în adresa MAE IE spre promovare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Respectivul aspect a fost relevat deja în cuprinsul notei de argumentare, la secțiunea dedicată aspectului temporar. Adicional, aspectul temporar al notei de argumentare a fost completat cu informații privind procedura internă prin care Republica Moldova va deveni parte la tratat.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 24 din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova reglementează procedura de suspendare, denunțare sau stingere a tratatelor internaționale. În schimb, dispozițiile art. 14 din Legea</p>
--	--	---

		nr.595/1999 stipulează faptul că procedura înaintării tratatelor internaționale spre ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la ele se efectuează de către organul responsabil pentru încheierea tratatelor, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05-17/166 din 13.06.2023)	Lipsă de obiecții. Totodată, se menționează că, Ministerul Justiției urmează să analizeze suplimentar dacă aderarea la instrumentul internațional respectiv nu va necesita modificarea cadrului normativ intern, și anume a Codului Civil și a Codului de procedură civilă. În acest caz, menționăm că, potrivit art.11 alin.(2) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, dacă tratatul internațional prezentat Parlamentului Republicii Moldova spre examinare implică adoptarea unor legi noi sau modificarea legilor în vigoare, proiectul legii privind ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la tratatul internațional și proiectele legilor privind modificările în legislație se prezintă concomitent.	Se ia act. Aderarea la respectivul instrument internațional va implica necesitatea operării unor modificări în Codul de procedură civilă. În acest sens, va fi elaborat un proiect de lege întru alinierea cadrului normativ național dispozițiilor Convenției.
Camera de Comerț și Industrie (aviz nr. 533-03/02 din 19.06.2023)	Convenția de la Haga urmărește scopul promovării comerțului și investițiile internaționale printr-o cooperare juridică consolidată prin norme uniforme privind competența juridică, precum și recunoașterea și executarea hotărârilor străine în materie civilă și comercială. Aplicarea în practică a prevederilor Convenției va contribui, de rând cu alte aspecte pozitive, la reducerea termenilor de soluționare a litigiilor, la previzibilitatea hotărârilor juridice, cât și la executarea lor. Convenția are ca temei principiile dreptului internațional privat, bazat pe normele dispozitive, ce oferă părților unui raport juridic o largă marjă de libertate - dreptul discreționar. În limitele normelor imperative, părțile unui contract, raport juridic sânt libere să încheie orice înțelegere. În această ordine de idei părțile cu consimțământul	Se acceptă. Întru clarificarea aplicabilității dispozițiilor Convenției pe teritoriul din stânga Nistrului, a fost solicitat avizul Biroului pentru Reintegrare, ce s-a pronunțat, de principiu, în favoarea promovării proiectului de lege în cauză. Totodată, se va nota că aderarea la respectivul instrument internațional va implica necesitatea

reciproc pot alege și instanța de judecată care să le soluționeze litigiul apărut sau care ar putea să apară, dacă au ales ca litigiile să fie soluționate pe cale judiciară. Este un instrument democratic, adresat oamenilor de afaceri din sectorul comerțului, sectorul real al economiei. Aderarea la această Convenție este binevenită și proiectul de Lege merită și trebuie să fie adoptat de Parlamentul Republicii Moldova. În Nota informativă (Argumentarea oportunității aderării la Convenție) se menționează, că, aderarea la respectivul instrument internațional nu necesită adoptarea unor acte normative noi. Cu intrarea în vigoare a acestei Legi, Convenția de la Haga din 30 iunie 2005 devine parte componentă a sistemului de drept a Republicii Moldova, prevederile căreia se aplică direct și au prioritate în raport cu legislația națională. Totodată atragem atenția, că anumite modificări în legislația națională sânt neclare. În primul rând în Codul de procedură civilă, privind competența instanțelor de judecată, atunci când au fost alese în mod exclusiv prin acordul părților pentru soluționarea litigiului. Convenția prevede mai multe aspecte funcționale, reglementări nedeterminate, care pot fi interpretate eronat, în contradictoriu. Art.3 din Convenție prevede că părțile pot alege o instanță sau mai multe. Ele trebuie să fie din același stat contractant sau din ambele state? Care pot fi cazurile de excepție prevăzute la pct. b) art.3 și cum va proceda instanța? Cum va proceda forul în condițiile p.p.3 și 4 al art.5 din Convenție sau a art.14 (instanța solicitată trebuie să acționeze cu celeritate - în ce termeni, ținând cont că instanțele la noi au programate ședințe pe luni întregi înainte?). Ce excepții prevede "acordul de alegere neexclusivă a forului. Cum va proceda instanța la adresare? Pentru a-și atinge scopul la nivel internațional, Convenția, conform art.23 necesită a fi interpretată și aplicată uniform de toate țările membre. Considerăm oportun ca Parlamentul Republicii Moldova de rând cu adoptarea Legii pentru aderarea Republicii Moldova la Convenție, să adopte și o Lege interpretativă prin care să explice sensul și logica a mai multor norme, noțiuni și termeni juridici, pentru buna înțelegere și aplicare a prevederilor Convenției. Ținând cont, că actualmente situația din stânga Nistrului nu este controlată de autoritățile centrale, s-ar cere de

operării unor modificări în Codul de procedură civilă. În acest sens, va fi elaborat un proiect de lege întru alinierea cadrului normativ național dispozițiilor Convenției.

	<p>- Secțiunea B (Analiza de impact): ✓ la punctul 1. Informații generale, se va completa cu date privind modul de soluționare a disputelor sau inexistența unor astfel de prevederi și eventuala urgență a punerii în vigoare a tratatului, în conformitate cu Anexa nr. 3 la regulamentul menționat;</p> <p>la punctul 3. Aspectul economic și de mediu, se va completa cu date privind importanța domeniului de reglementare a tratatului pentru economia Republicii Moldova;</p> <p>- Secțiunea C (Analiza oportunității aderării) se va completa cu prevederi privind data intrării în vigoare pe plan internațional, necesitatea și modalitatea îndeplinirii procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare.</p> <p>Subsecvent, având în vedere că tratatul este unul interstatal, adoptarea deciziei privind aderarea Republicii Moldova la Convenția menționată va fi precedată de consultarea Comisiei politice externă și integrare europeană a Parlamentului, cu respectarea întocmai a procedurii specificate în art.7 alin. (2) al Legii nr. 595/1999.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Curtea Supremă de Justiție</p> <p>(aviz nr. 337 din 08.06.2023)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act.
<p>Curtea de Apel Chișinău</p> <p>(aviz nr.4-35/9-2053 din 14.06.2023)</p>	Curtea de Apel Chișinău comunică că susține proiectul prezentat spre avizare, sugestii și obiecții pe marginea proiectului examinat, nu sunt.	Se ia act.
<p>Curtea de Apel Bălți</p> <p>(aviz nr.13057 din 15.06.2023)</p>	Judecătorii Curții de Apel Bălți, studiind propunerile parvenite asupra seturilor de acte internaționale, remarcă faptul că, proiectul respectiv îl considerăm eficient și binevenit, alte propuneri suplimentare vis a vis de avizarea setului de acte nominalizat nu avem.	Se ia act.
<p>Curtea de Apel Cahul</p> <p>(aviz nr.1385 din 19.06.2023)</p>	Lipsă de obiecții și recomandări.	Se ia act.
Curtea de Apel Comrat	Lipsă de obiecții.	Se ia act.

(aviz nr.1277 din 13.06.2023)		
Judecătoria Chișinău (aviz nr.5.14-3301 din 12.06.2023)	Aviz pozitiv.	Se ia act.
Judecătoria Cahul (aviz nr. 7875 din 08.06.2023)	Lipsă de avize.	Se ia act.
Judecătoria Anenii Noi (aviz nr. 5200 din 19.06.2023)	Aviz pozitiv referitor la angajamentele și argumentele oportunității aderării Republicii Moldova la Convenția de la Haga privind acordurile de alegere a forului, încheiată la 30 iunie 2005, fiind de acord cu aderarea Republicii Moldova la această Convenție, întrucât dispozițiile acestui tratat internațional s-au dovedit a fi compatibile cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Cartei ONU, precum și cu dispozițiile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și legislația în vigoare.	Se ia act.
Judecătoria Edineț (aviz din 20.06.2023)	Lipsă de propuneri.	Se ia act.
Judecătoria Strășeni (aviz nr.7127 din 09.06.2023)	<p>În cadrul Reuniunii anuale a Consiliului Afacerilor Generale și de Politică al Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat, s-a subliniat importanța ratificării și punerii în aplicare a convențiilor care stau la baza cooperării internaționale în materie civilă, inclusiv aderarea Republicii Moldova la Convenția privind acordurile de alegere a forului (2005), în continuare <i>Convenție</i>.</p> <p>Totodată, în baza art. 20 (1 Cooperare judiciară) din Acordul de Asociere între Republica Moldova și UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI COMUNITATEA EUROPEANĂ A ENERGIEI ATOMICE ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTORA, Republica Moldova și-a asumat angajamentul să dezvolte o cooperare judiciară în materie civilă și comercială în ceea ce privește negocierea, ratificarea și punerea în aplicare a convențiilor multilaterale privind cooperarea judiciară în materie civilă și, în special, a convențiilor Conferinței de la Haga de drept internațional privat în domeniul cooperării</p>	Se ia act.

judiciare și al litigiilor internaționale, precum și în domeniul protecției copilului.

Mai mult, la 4 decembrie 2014, prin Decizia Consiliului nr. 2014/887/EU, Uniunea Europeană a ratificat Convenția de la Haga asupra acordurilor de alegere a forului, încheiată pe 30 iunie 2005, sub auspiciile Conferinței de Drept Internațional Privat. Instrumentul de ratificare, împreună cu declarația din Anexa nr. I privind excluderea unor contracte de asigurare din domeniul de reglementare al convenției, vor fi depuse, potrivit art. 2 al deciziei, în termen de o lună de la data de 5 iunie 2015. Deoarece Convenția de la Haga din 2005 a fost ratificată pe 26 septembrie 2007 de către Statele Unite Mexicane, tratatul internațional a intrat în vigoare între Uniunea Europeană și Mexic cel mai târziu pe 1 noiembrie 2015, conform art. 31 al tratatului.

Potrivit *Convenției*, aceasta se aplică în situațiile internaționale acordurilor de alegere exclusivă a forului încheiate în materie civilă și comercială.

Totodată, *Convenția* nu se aplică litigiilor ce izvorăsc din contractele de muncă, și de consum, familiale, personale, transport de pasageri, insolvență, concordatul și alte aspecte similare, aspecte privind politica antitrust (concurență), răspundere pentru daune nucleare și cereri care nu decurg dintr-o relație contractuală, bazate pe răspunderea delictuală pentru prejudicii aduse bunurilor corporale, proprietate intelectuală ș.a..

Respectiv, în sensul prezentei *Convenții* "un acord de alegere a forului" reprezintă un acord încheiat între două sau mai multe părți în vederea soluționării litigiilor apărute sau care ar putea apărea în legătură cu un anumit raport juridic civil sau comercial, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 2 al Convenției.

Acordul poate fi încheiat sau dovedit, în scris sau prin orice alte mijloace de comunicare care fac informațiile accesibile, astfel încât să poată fi folosit pentru referințele ulterioare.

Instanța sau instanțele unui stat contractant desemnate în cadrul unui acord exclusiv de

alegere a forului au competența de a soluționa un litigiu căruia i se aplică acordul, cu excepția cazului în care acordul este nul de drept în conformitate cu legislația statului respectiv. 2. O instanță competentă în conformitate cu alineatul 1 nu își poate declina competența pe motiv că litigiul ar trebui soluționat de către o instanță dintr-un alt stat membru.

O instanță a unui stat contractant, altul decât cel al instanței alese, suspendă procedurile sau se desesizează în legătură cu procedurile cărora li se aplică un acord de alegere exclusivă a forului, cu excepția cazurilor în care: a) acordul este nul de drept în conformitate cu legislația statului unde se află instanța aleasă; b) o parte nu are capacitatea de a încheia acordul, conform legislației statului instanței sesizate; c) punerea în aplicare a acordului ar conduce la o nedreptate evidentă sau ar fi în mod vădit contrară ordinii publice a statului instanței sesizate; d) din motive excepționale, în afara controlului părților, acordul nu poate fi pus în mod normal în aplicare sau e) instanța aleasă a hotărât să nu judece cauza.

O hotărâre pronunțată de o instanță a unui stat contractant aleasă printr-un acord de alegere exclusivă a forului va fi recunoscută și executată în alte state contractante în conformitate cu prezentul capitol. Recunoașterea sau executarea pot fi refuzate doar în baza motivelor specificate în prezenta convenție.

Recunoașterea sau executarea pot fi refuzate dacă:

- a) acordul a fost nul de drept conform legislației statului instanței alese, cu excepția cazului în care instanța aleasă s-a pronunțat cu privire la valabilitatea acordului;
- b) o parte nu are capacitatea de a încheia acordul, conform legislației statului căruia i se adresează solicitarea;
- c) documentul care a instituit procedurile sau un document echivalent, inclusiv elementele esențiale ale cererii: i) nu au fost notificate pârâtului în timp util și printr-un mijloc care să îi permită să ia măsurile necesare formulării apărării, cu excepția situației în care pârâtul s-a prezentat la o înfățișare, prezentându-și argumentele fără a contesta notificarea în fațacurții de origine, cu condiția ca legislația statului de origine să permită

contestarea notificării sau ii) au fost notificate pârâtului în statul căruia i-a fost adresată solicitarea într-un mod incompatibil cu principiile fundamentale privind notificarea sau comunicarea actelor din statul solicitat; d) hotărârea a fost obținută printr-o fraudă legată de un aspect procedural; e) recunoașterea sau executarea ar fi în mod evident incompatibilă cu ordinea publică a statului solicitat, inclusiv situațiile în care procedurile specifice au condus la judecarea cauzei au fost incompatibile cu principiile fundamentale ale echității procedurale din respectivul stat; f) hotărârea nu este în spiritul unei hotărâri pronunțate în statul solicitat în legătură cu un litigiu dintre aceleași părți sau g) hotărârea este incompatibilă cu o hotărâre anterioară pronunțată în alt stat membru, privind aceleași părți și aceleași fapte, cu condiția ca hotărârea anterioară să îndeplinească toate condițiile necesare pentru recunoașterea sa în statul solicitat.

Prevederi similare se conțin și în legislația națională.

Astfel, potrivit art. 39CPC /Competența la alegerea reclamantului/

(11) Acțiunea născută din contractul în care se indică locul executării lui poate fi intentată și în oricare dintre sediile instanței din acel loc, în coraborare cu art. 459 CPC, /Aplicarea regulilor de competență jurisdicțională/

(1) Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente, în condițiile prezentului capitol, să soluționeze litigiile civile dintre o parte a Republicii Moldova și o parte străină sau numai dintre persoane străine.

(2) Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în judecarea cauzelor civile cu element de extraneitate se determină conform dispozițiilor cap.IV, dacă prezentul capitol nu prevede altfel.

Potrivit art. 467 CPC /Recunoașterea și executarea hotărîrilor judecătorești străine/

(1) Hotărîrile judecătorești străine, inclusiv tranzacțiile, sînt recunoscute și se execută în Republica Moldova fie dacă astfel se prevede în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie pe principiul reciprocității în ceea ce

	<p>privește efectele hotărîrilor judecătorești străine.</p> <p>(2) În sensul prezentului capitol, prin hotărîre judecătorească străină se înțelege o hotărîrepronunțată în cauză civilă de o judecată de drept comun sau de o judecată specializată pe teritoriul unui alt stat.</p> <p><i>În concluzie, considerăm că este oportună aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Haga privind acordurile de alegere a forului, încheiată la 30 iunie 2005.</i></p>	
Judecătoria Căușeni (aviz din 09.06.2023)	Aviz pozitiv. Lipsă de propuneri și obiecții.	Se ia act.
Judecătoria Bălți (aviz nr.23805 din 21.06.2023)	<p>Potrivit argumentării necesității aderării Republicii Moldova la Convenția de la Haga privind acordurile de alegere a forului încheiată la 30.06.2005 în cadrul Conferinței de la Haga de drept internațional privat, respectivul tratat interstatual reprezintă o contribuție valoroasă la promovarea autonomiei părților în cadrul tranzacțiilor comerciale internaționale și la sporirea previzibilității soluțiilor judiciare în cadrul unor asemenea tranzacții.</p> <p>În special, Convenția garantează părților securitatea juridică necesară cu privire la faptul că acordurile acestora de alegere a forului vor fi respectate și că o hotărâre pronunțată de instanța aleasă va putea fi recunoscută și executată în cazuri internaționale.</p> <p>Totodată, aderarea la instrumentul internațional menționat va duce la aplicarea eficientă a legislației procedural civile în procesele cu element de extranietate și la soluționarea uniformă a conflictelor de legi privind competența judiciară, precum și executarea hotărîrilor străine în materie civilă sau comercială. În același timp, aplicarea Convenției va fundamenta așa principii ca puterea de lucru judecat, autoritatea lucrului judecat și securitatea raporturilor juridice.</p> <p>În acest sens, proiectul de lege menționat se susține, fiind oportună inițierea procedurii de aderare la Convenția precitată.</p>	Se ia act.

<p>Biroul Politici de Reintegrare</p> <p>(aviz nr.04-78-7145 din 06.07.2023)</p>	<p>Ca urmare a examinării setului de acte aferent aderării Republicii Moldova la Convenția de la Haga privind acordurile de alegere a forului, încheiată la 30 iunie 2005, expunem lipsa de obiecții privind promovarea proiectului de lege, elaborat pentru implementarea unuia din angajamentele reflectate în cuprinsul Acordului de Asociere RM – UE.</p> <p>Deși respingem formularea unei rezerve teritoriale, relevăm potențiale impedimente în asigurarea respectării dispozițiilor Convenției în teritoriul din stânga Nistrului și municipiul Bender, controlat efectiv de structuri autoproclamate care funcționează în afara câmpului legal al Republicii Moldova.</p> <p>Guvernul cu suportul partenerilor internaționali întreprinde eforturi pentru soluționarea pașnică și definitivă a conflictului transnistrean, însă, până atunci persistă problema punerii în aplicare a legislației naționale în raioanele de est ale țării și accesului acolo al reprezentanților autorităților publice întru exercitarea atribuțiilor de serviciu.</p> <p>În pofida acestor potențiale impedimente, statul are obligația pozitivă de a adopta mecanisme eficiente pentru a oferi protecție persoanelor pe întreg teritoriul său în perimetrul frontierelor recunoscute de comunitatea internațională.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului</p> <p>(aviz nr.CPE-6 nr.331 din 28.06.2023)</p>	<p>Comisia politică externă și integrare europeană, în cadrul ședinței din 28 iunie 2023, a examinat Convenția de la Haga privind acordurile de alegere a forului, încheiată la 30 iunie 2005, și, în temeiul Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015, se pronunță în favoarea aderării la instrumentul internațional sus-menționat.</p>	<p>Se ia act.</p>

Secretar de stat

Eduard SERBENCO